

MILD/MATIG ASTMA BIJ KINDEREN EN JONGEREN

WHAT'S (NOT) NEW???

BELANGENVERSTRENGELING

Géén

VOORSTELLEN

- Mirella Poorter, kinderarts
- 19 jaar Diaconessenhuis Leiden/Alrijne
- Sinds okt '19 Air4(ce) Kids
- Inmiddels ook Air4(ce) Young Adults

September 2020

TEAM

Sandra van Duijn, verpleegkundig specialist

Sofie van der Reijden, arts

Arjan Wittkamp, longconsulent

Patiënt

WHAT'S NOT NEW?

- Astma komt veel voor
- Er is veel onderbehandeling:
 - ✓ Niet ontdekt astma door patiënt óf door hulpverlener
- 67% denkt dat astma onder controle is
- 9% is onder controle volgens richtlijn
- Er zijn héél véél richtlijnen.....

Nathan RA et al *J Allergy Clin Immunol Pract.* 2015;3: 734-42 e5

VERGELIJKING RICHTLIJNEN ASTMA

leeftijd	stap	NVK	NVK	GINA
12+/volw	rescue	SABA/LD ICS-formoterol	SABA	LD ICS-formoterol
	1	SABA of LD ICS-formoterol	SABA	LD ICS-formoterol zn
	2	LD ICS of LD ICS-formoterol zn	ICS	LD ICS of LD ICS-formoterol zn
	3	LD ICS/LABA of LD ICS	ICS dubb D +LABA	LD ICS/LABA
	4	LD tot HD ICS/LABA of HD ICS	LABA + dubb D ICS of LABA + LTRA	MD ICS/LABA
	5	verwijzing longarts	4x ICS + LABA + LTRA	HD ICS/LABA + add on
kind <1 jr	rescue	SABA op proef ICS? Verwijzing K(L)A	SABA	
	1		SABA zn	
	2		ICS	
	3		ICS dubb D	
	4		LTRA	
	5		(LABA +) dubb D ICS of (LABA +) LTRA	
kind 1-6 jr	1	SABA (op proef)	SABA	
	2	ICS minimaal 6 wk (op proef)	ICS	
	3		ICS dubb D + LABA (>4jr)	
	4		(LABA +) dubb D ICS of (LABA +) LTRA	
	5		4x ICS + LABA + LTRA	
kind ≥ 6 jr	rescue		SABA	SABA
	1	LABA zn	SABA	LD ICS+SABA zn of dagelijks ICS
	2	ICS minimaal 6 wk, daarna afbouwen?	ICS	LD ICS
	3		ICS dubb D +LABA	LD ICS/LABA of MD ICS
	4		(LABA +) dubb D ICS of (LABA +) LTRA	MD ICS/LABA

WHAT'S NEW?

➤ Gebruik van medicatie:

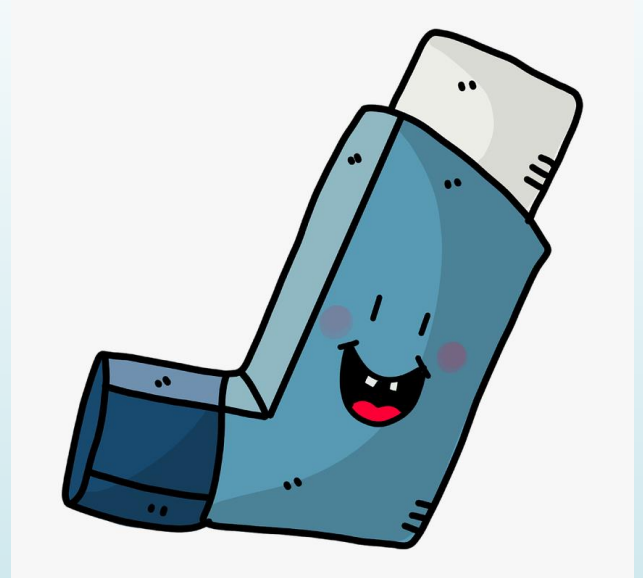
- SABA (Short Acting Beta2 Agonist)
- ICS/LABA (Inhalatie Corticosteroid/Long Acting Beta2 Agonist)
- (S)MART: (Single) Maintenance And Reliever Therapy
- LTRA (Leukotriene Receptor Antagonist)

POLL

1. Het is altijd verstandig om eerst met SABA te beginnen
2. ICS hebben ernstigere bijwerkingen dan SABA
3. SABA hebben ernstigere bijwerkingen dan ICS
4. Een combinatie ICS/LABA komt pas laat in het stappenplan van de behandeling van astma

SABA (1)

- salbutamol, Ventolin®, Airomir®
- Luchtwegverwijder, blauwe puf, rescue
- Al 50 jaar lang (heel) veel gebruikt
- **Was** altijd start behandeling en aanvalsbehandeling

SABA (2)

➤ Historie:

- 1980: astmadoden bij SABA leek cardiaal

Johnston SL et al Thorax 1988

- 1993: SABA geeft ↑exacerbaties, ↓LF en ↑BHR

Taylor DR et al Thorax 1993

- 1996: SABA 4dd bij stabiel astma: ↓ astmacontrole, langere duur exacerbaties

Drazen JM et al NEJM 1996

SABA (3)

➤ Historie:

- 2015: SABA zonder bronchusconstrictie is schadelijk
Levy M et al NRAD Breathe 2015;11:15-24
- 2015: SABA zonder ICS bij bronchusconstrictie geeft schade en toename astmadoden
Levy M et al NRAD Breathe 2015;11:15-24
- 2015: negatieve effecten SABA worden opgeheven door ICS
Levy M et al NRAD Breathe 2015;11:15-24

SABA (4)

- Hoe werkt het?
 - SABA induceert IL6 inductie
 - SABA versterkt IL6 inductie door Respiratoire Virussen (RV)

Edward, Johnston et al JBC 2007

SABA geeft ontstekingsreactie in de longen!!!!

SABA (5)

➤ Gevolgen:

- Minder effectief (binnen 1-2 weken)
- Meer klachten
- Irreversibele schade (fibrosering)

Hancox, Respir Med 2000; Aldridge, AJRCCM 2000

- **Vanaf 3 dosis aërosols per jaar verdubbelt de kans op overlijden! (6-12 pufjes per week)**

Stanford AAAI 2012

ICS

- beclomethason, budosenide, ciclosenide, fluticason
- Zeer effectief en veilig
- Beschermen tegen de negatieve effecten van SABA!
- "underprescribed"
- "underused"

guidelines

ACAM, 2015; Horne, 2006; Foster, 2012; Partridge, 2006

SABA

ICS

ICS/LABA

- LABA: formoterol, salmeterol, vilanterol
- ICS/LABA: Foster®, Seretide®, Flutiform®, Symbicort®, Duoresp®, Relvar®
- Historie:
 - 2006: LABA monotherapie "black box"
- Combinatie ICS/LABA is veilig gebleken
(indien gecombineerd in 1 inhaler zelfs gunstiger dan los, zowel bij volwassenen bij als kinderen)

Stempel DA et al. NEJM 2016;374:1822-1830 & Stempel DA et al. NEJM 2016; 375:840-849

[S]MART (1)

- **S**ingle (device)
- **M**aintenance (2 dd)
- **A**nd
- **R**eliever (tot in totaal 8 dd)
- **T**herapy

[S]MART [2]

- Alle onderzoeken gedaan met ICS/**formoterol** (Foster®, Symbicort®, Flutiform®, Duoresp®)
- Minder exacerbaties dan gelijke of hogere doses ICS+SABA

[S]MART [3]

- Tijdige extra inhalaties **LD** ICS/formoterol lijkt de oplossing te zijn

Bousquet, Respir Med 2007; Buhl, Respir Res 2012

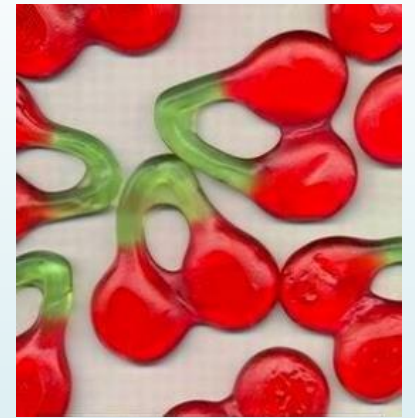
AANPASSING GINA

- Vermijden SABA monotherapie (volwassenen en adolescenten) ivm ernstiger exacerbaties en risico op overlijden
- ICS/formoterol als (s)MART inzetten, maar ook bij mild astma als zo nodig therapie
- Alleen lage dosis (is normale startdosis) geschikt voor (s)MART

EVIDENCE GAPS BIJ (S)MART

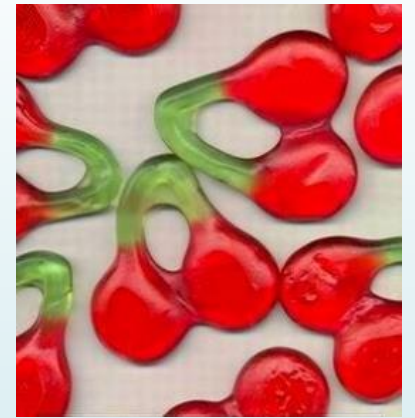
- Kinderen <12 jaar?
- Wanneer welke stappen? Richtlijnen zijn (nog) niet eenduidig.

LTRA

- Leukotriëen antagonist, "ontstekingsremmer", montelukast, Singulair®
- Met name bij kinderen al vrij vroeg in stappenplan
- Werkt heel goed, **MAAR**

LTRA

- Maart 2020 FDA waarschuwing ivm gedragsverandering (nachtmerries, depressie, suicide)

FDA requires Boxed Warning about serious mental health side effects for asthma and allergy drug montelukast (Singulair); advises restricting use for allergic rhinitis

Risks may include suicidal thoughts or actions

WAAR KOMEN WE ELKAAR TEGEN?(1)

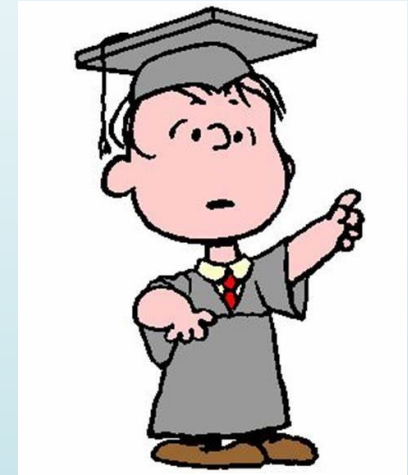
- NHG richtlijn volwassenen duidelijk en up to date
 - Maar is uw populatie ook up to date?
 - Mogelijke strategieën
 - ✓ Apotheek alert?
 - ✓ EPD alert?

WAAR KOMEN WE ELKAAR TEGEN?(2)

➤ Jong volwassenen?

- Staan vaak nog op "oud regime"
- vaak niet optimaal ingesteld

➤ Kinderen?

- Nog geen nieuwe richtlijn, maar effecten SABA zullen ook bij kinderen aanwezig zijn?
- LTRA?

AIR4(CE) KIDS & YOUNG ADULTS

- Altijd bereid tot overleg/advies op wat voor manier dan ook
- 0-26 jaar (uniek!)
- Verwijzing mogelijk via zorgdomein
- Géén eigen bijdrage (muv eigen risico > 18 jr)
- Géén wachtlijsten
- Buiten het ziekenhuis

AIR4(CE) KIDS & YOUNG ADULTS

- www.air4cekids.nl
- Info@air4cekids.nl of info@air4ceyoungadults.nl
- Gevestigd in GHC Leidse Hout
(www.gezondheidscentrumleidsehout.nl)
- 085-8224810

TAKE HOME MESSAGES

- SABA is levensreddend, maar ook levensbedreigend
- Nieuwe richtlijnen voor volwassenen goed toepasbaar
- Nog veel evidencegaps met name voor kinderen

VRAGEN?

AiR4^{CE}KiDS

KINDERASTMACENTRUM